

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Vrili de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
trăinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un și garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Sorisori nefrancate nu se
primesc.

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 40

Congresul național-bisericesc.

Biserica română dreptmăritoare a restituitului se mândrește cu legi pe care puștii credincioși le au. Binecuvântat să fie în vece numele lui Andreiu baron de Șaguna, căci prin el numai și prin înalta ocrotire a M. Sale Francisc Iosif I s'a făcut Românilor gr.-orientali parte de o lege, care-i pune stăpâni peste biserica lor.

Ear' Duminecă se întrunește la Sibiu congresul național bisericesc. În cești din urmă doi ani el se întrunește a patra oară. Un lucru rar acesta, deoarece Congresul, după lege, numai în trei ani odată se convoacă. S'au întâmplat însă, în oremurile din urmă, atât de lucruri de mare însemnătate în biserica național-română, încât s'a simțit trebuința ca ea în drept să cheme mai des la sfat pe fruntașii bisericii.

În 17/29 Decembrie 1898 congresul s'a adunat să aleagă mitropolit în locul fiertului Miron. În 22 Martie 1899 a fost convocat să așeze în scaun pe noul mitropolit Meșianu. Și la două luni după aceasta s'a adunat să se rostosească asupra ajutorului de stat de lege a hotărât să se împartă preoților noștri mai slab plătiți.

Tot frământări mari deci, când niemi nu s'a prea așteptat ca Congresul să se îndeletnicească cu cercetări asupra chipului cum am pute propăși mai cu spor.

Acum însă luptele au încetat și la Sibiu se adună pe mâne un congres nou, eșit din alegerile de astă primăvară. Nu-i vorba, schimbări mari nu s'au făcut între membri congresului, căci au fost aleși aproape aceiași bărbați ca în trecut. Nădăjdum să fie însă duhul nou, căci alături de N. Popea, veneratul episcop al Caransebeșului, iscusit la minte, cald la inimă și care după Șaguna a făcut mai mult pentru biserică, avem acum în congres un mitropolit și un episcop nou, după-cum vom avea și un consistor mitropolitan nou. Congresul ce se va întruni adecă, între altele, va avea să aleagă și un consistor mitropolitan.

Care vor fi afacerile mai însemnate ce se vor aduce în debaterile congresului, nu s'au arătat. Că vor fi însă destule, nu suferă îndoială. Doar' biserica română, și cu ea școalele noastre confessionale, trece prin atâtea încercări și trebuie să învingă atâtea greutăți, încât ca să nu se poticnască, are trebuința de sufletul și inima tuturor fiilor săi aleși.

Oricât de aprinse ar fi fost în trecut luptele, căci fără îndoială, lupte strașnice s'au purtat în anii din urmă, mai mult între fiți aceleiași biserici, decât împotriva dușmanilor firești ai bisericii naționale ortodoxe române, — mulțumim lui Dumnezeu, vaza și tăria bisericii a rămas neștirbită...

Ca așa să fie și în viitor, se cere un singur lucru: fiecare dintre noi, și îndeosebi cei puși în frunte, să se gândescă mai presus de toate la cele obștești și acolo, unde numai dragostea frățească și pacea trebuie să domnească, să nu ducă cu sine patimi.

Așa purcezend, mărită va rămâne în vece biserica națională română și tare va rămâne, încât nici porțile iadului n'au s'o biruiască!

Desmintire. „Politische Correspondenz” desmintie categoric aserțiunile corespondentului bucureștean al ziarului „Budapesti Hirnap”, după care Prințul de Schönburg, însărcinatul de afaceri al Austro-Ungariei, ar fi remis d. b. Măiorescu o notă după care Austro-Ungaria și Rusia nu vor tolera nici o schimbare în statul quo din Balcani și ar lăsa pe Bulgaria și pe România singure în caz de conflict armat. Într-o altă scrisoare din 5 Octombrie același corespondent anunță că zărele române independente se arată foarte iritate de acest demers. El pretinde a ști de la un închipuit om de stat român în serviciul activ, că inițiativa acestui demers, — considerată de Români ca jignitoare — ar fi fost luată la St. Petersburg de contele Goluchowski și că dl de Landsdorf ar mai fi informat cabinetul din București despre această stăruință a contelei Goluchowski.

„Politische Correspondenz” este în măsură să afirme, că nici o notă de acest fel n'a fost remisă în București, că nici un demers n'a fost făcut acolo, în sensul indicat de „Budapesti Hirnap”. Guvernul austro-ungar n'a luat inițiativa nici unei declarații de acest fel la St. Petersburg și n'a prezentat-o la București, nici prin notă, nici verbal, așa că această pretinsă comunicare, ca și consecințele absurde pe care pretinsul om de stat român, în serviciul activ, le deduce, constituie o invențiune lipsită de orice temei și pe care un ziar serios n'ar fi trebuit să o re producă.

Contele Albin Csaky, ca president al casei magnaților, fiind totodată și deputat în cameră, nu poate fi în același timp considerat și ca membru al casei magnaților lor, al cărui preident fu numit zilele trecute. Fentru-ca să poată avea vot acolo și ca membru, nu numai ca president, dînsul a trebuit — zic foile maghiare — să renunțe la mandatul de deputat dela Szarvas. Astfel — spune „Alkotmány” — lupta pentru acest mandat s'a și început deja, și partidul guvernului își are candidat pe contele Bolza Géza ear Kossuth-istii pe Haviár Dániel.

Căsătoria arhiducelui Francisc Ferdinand.

Se știe, că arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului, numai așa a putut lua în căsătorie pe contesa Sofia Chotek, că întâiu a declarat și pus jurământ, că această căsătorie a sa nu este după legile Casei Domnitoare, ci căsătorie morgantatică. Prin urmare copii, cari s'ar naște din această căsătorie, nu vor pute avea nici un drept asupra Tronului, după-cum nici soția arhiducelui nu va fi socotită ca împărăteasă și regină, și nici copiii lor ca mambii ai Casei Domnitoare de Habsburg.

În ședința de Mercuri a Dietei s'a depus proiectul de lege, prin care această declarație a arhiducelui se înarticulează ca lege. Proiectul, după toate probabilitățile, va fi votat fără discuție.

Pretutindenii Ovreii!

Tribunul din Berlin a osândit la șase luni de închisoare (în cazumate) pe ziaristul Max Harden, pentru că el „și a bănut joci în chip erunt de împăratul Wilhelm

Ear' acest Max este un Ovreiu, ceea ce mai îl se remarcă. În toată Germania, între peste patru-zeci milioane oameni, nu s'a găsit decât un Iudar, care să îndrăzească ori mai bine: să aibă cutesanța, ca aproape zi de zi să batjorească și chiar să însule pe puter-nicul împărat. Pentru că Ovreiul Max nu în-lă-a ovră, ci de mai multe ori s'a legat de împăratul, până-ce în cele din urmă procurorului i-s'a urit de atâtea obrăznicie și l'a așezat pe Ovreu unde trebuie: la drubă!

Îndeosebi acum în urmă Max Harden l'a batjocorit rău pe împăratul Wilhelm, până și pentru-că el a predicat soldaților săi ca un preot — înainte de plecarea trupelor în China — și peste tot, pentru-că împăratul îndeamnă poporul să fie cu frica lui Dumnezeu!

Estă din ce Ovreiul își făcea virtute.

A pățit-o însă.

E ciudat, că foile maghiare ocupându-se de această afacere, iau parte — Ovreiului. Ele îl înfățișează pe Harden ca pe o jertfă a tiraniției și-l bat joc chiar și de legile țării Nemțești.

Maț acum trei ani, când Wilhelm vorbea cu atâtea laudă despre Unguri, în Budapesta, îl îndăru în al septelea ceriu... Acum, că a lăsat să se execute legea și asupra unui Ovreiaz obraznic, foile maghiare — sjunse în mâni ovreiești! — își bat joc de Wilhelm, numindu-l „poseur”, un fel de om slab, cărui îi umbli numai gura, dar' ispravă nu face!

Estă până unde merge obrăznicia ovreiască!

Din România.

Luptele dintre partidul conservator și cel național liberal au început deodată cu deschiderea Corpurilor legiuitoare.

Astfel pe când conservatorii se întruneau în București, liberalii au ținut Du-

minecă o mare întrunire la Jași, la care a luat parte și dl D. Sturdza, șeful partidului.

Adunarea a fost deschisă de dl P. Poni, președintele clubului local, care după ce a exprimat șeful partidului mulțumirea cetățenilor de a-l vedea în mijlocul lor, în gravele împrejurări în care ne găsim, a arătat în câteva cuvinte grija și neliniștea în care este aruncată țeara, prin incertitudinea în care o ține actualul guvern, chiar acum în ajunul deschiderii Camerilor, în privința tuturor măsurilor ce au a fi supuse parlamentului. S'a vorbit în zărele oficiale chiar, de o mulțime nenumărată de proiecte fiscale, de impozite noi, de vânzarea avutului național, chiar de revizuirea pactului nostru fundamental, fără ca țeara să cunoască, măcar în trăsătură cât de generale, intențiunile guvernului ce ne cărmuiește.

Dl D. Poni a insistat cu deosebire asupra proiectului guvernului de a înstrăna terenurile petrolifere, proprietate a Statului.

Dl D. Sturdza luând cuvântul începe prin a determina nota fundamentală care diferențiază cele două partide de guvernământ. Increderea în vitalitatea, în capacitatea și în energia poporului român, este forța care a condus partidul național-liberal în toate actele sale, forța care l'a făcut să sevirzească adevărate minuni, de cele mai multe ori chiar în contra voinții exprimate a puterilor celor mari. Așa a făcut unirea, așa s'a realizat aducerea unei Dinastii străine și consolidarea într'un stat European, a celor două mici și nelosemnate provincii, care se cădeau cămi unuia, când aluia, ori de câte ori era vorba de o compensațiune teritorială în Europa.

Conservatorii noștri și expresiunile lor care deține actualmente frânela guvernului, nu au căutat nici odată să se inspire din istoria noastră națională, care pentru cea mai mare parte dintr'înșii, este cu deservire necunoscută, și din această cauză, ei nu au putut să capete acea încredere în forțele vitale ale poporului. De aceea conservatorii, ca și în tot trecutul lor și acum, și ori când este vorba de organizarea Statului, nelenezători în forțele națiunii, aleargă la străini, pentru a infusa un sânge nou în viața noastră economică, care după părerea lor, este singur în stare să ne facă să trăim.

Dl D. Sturdza combate și din alte puncte de vedere teza conservatoare, care sustine necesitatea de a se face o parte mai largă străinilor în organizarea Statului român. În aplausele asistenței, D-sa arată că omul nu-și părăsește bucuria locului unde s'a născut și unde trăiește și că deschizând în lături porțile țării noastre vom ajunge în primejdia de a primi numai lepădăturile celorlalte națiuni. D-sa combate de asemenea ideia unui umanitarism rău înțeles, care pare a inspira pe actualul guvern, până a-l face să se îngrijească de miseria străinilor, înainte de a se preocupa de starea poporului român. Când mai în fiecare an sunt câte 5-6 județe, în care populațiunea sătească pierde de foame și statul este nevoit să vie în ajutorul ei, ar trebui să ne îngrijim de cauzele miseriei neamului nostru, înainte de a ne gândi la neamurile străine!

Dl D. Sturdza, frizește prin a îndemna tinerimea să cultive istoria națională, izvor unde va găsi încrederea în vitalitatea neamului românesc, încredere absolut trebuitoare pentru a face față, cu înțelepciune, primejdiilor cari amenință sau vor amenința scumpa noastră țeară.

Vicepreședintele al Camerii au fost aleși dnii Delavrancea și Cămerășescu, întrunind fiecare 66 voturi din 109 votanți. 87 bile au fost albe.

Revista săptămânii.

Momentul mai însemnat al săptămânii în viața politică a țării noastre este: *redeschiderea Dietei* Luni trecută, după o vacanță de vr'o patru luni. Deputații din toate unghiurile țării sunt deci earăși chemați la Budapesta, pentru a lucra împreună cu guvernul în afacerile de tot felul ale țării.

S'au ținut până acum vr'o trei ședințe dela redeschidere încoace și în acestea s'au prezentat Dietei mai multe planuri de legi, între cari mai însemnate sunt două: proiectul de lege despre *căsătoria moștenitorului de tron* Francisc Ferdinand cu contesa Sofia Chotek, și proiectul cu preliminarul despre *cheltuielile și venitele țării în anul viitor (1901)*.

Dieta de acum va mai ține până în primăvară, când se vor face apoi alegeri nouă de deputați pe un nou period de cinci ani. Mișcările pentru aceste alegeri s'au început — precum se știe — în toate partidele politice ungurești, și-și frământă mult capul patrioții, cum să se așeze fiecare mai bine împregiurul oalei cu carne...

În viața noastră românească două momente mai nouă s'au petrecut în zilele trecute: constituirea la Timișoara a unei nouă reuniuni a învățătorilor noștri din protopopiatele: Timișoarei, Lipovei, Belințului și Banat-Comloșului. President al acestei reuniuni a fost ales vrednicul și fruntașul avocat Emanuil Ungurian din Timișoara. Al doilea moment a fost *adunarea generală a învățătorilor din diecesa Caransebeșului*, ținută în orașelul Oravița.

Acum toți deputații noștri congresuali din cler și mirenii, din întreaga metropoliă, pleacă la congresul național-bisericesc din Sibiu, convocat acolo pe Duminecă, 14 Octombrie, unde se vor debate feluritele noastre afaceri bisericesti și școlare.

Tot în săptămâna aceasta s'a intrunit și Dieta *României* în sesiune extraordinară, pentru a se sfătui asupra situației economice și finanțiere a țării, care în timpul din urmă avu să treacă și ea prin multe încercări grele, din cari însă înțelepciunea regelui și a bărbatilor ei conducători sigur o va scoate la bun sfârșit.

În *Austria* mișcările electorale asemenea continuă cu mare febră, în toate provinciile. Mai dureros ne atinge și pe noi lupta ce-o vedem desfășurându-se chiar acum, în fața alegerilor, între cele două fracțiuni ale fraților noștri din *Bucovina*. Puțini, cum sunt într'o mare de străine și dușmănoase neamuri, ei numai strîns uniți mai pot să se susțină azi în țeara lor. O prea fericită idee ar ave bărbatul, care 'i-ar pute earăși concentra la un loc, căci numai lupta comună le poate salva situația, numai aceasta 'i-ar pute duce la un bun sfârșit și a lor cauză națională. Durerea e însă, că un asemenea bărbat le lipsește și lor, întocmai ca nouă, celor de sub stăpânirea ungurească.

Dintre întâmplările din lumea mare mai vrednice de amintit sunt următoarele:

În *Anglia* o agitație puternică decurge asupra alegerilor generale pentru parlament.

În urma succesului obținut în Africa-de-Sud, guvernul englez, sub presidența lordului Salisbury, s'a găsit cu mult mai întărit decât cu câteva luni înainte. În acest chip a găsit cea mai nimerită ocazie să disolve actualul parlament în care se aflau mai multe elemente cu totul deznănoase politice actualului cabinet. Lordul Salisbury, primul-ministru și cu dăneul lordul Chamberlain, autorul războiului, au deplină convingere că opoziția nu va mai călca numărul în parlament, reușita fiindu-le cu totul asigurată.

Aceste alegeri se dau pe tema anexării Transvaalului și Oranjului, și după-cum se știe spiritul războinic ce predomină opinia publică a Angliei, se poate aștepta o deplină învingere a actualului guvern.

În *Rusia* s'a descoperit un mare complot în contra țarului. Acest complot își are întindere prin toate părțile societății. Descoperirea aceasta a uimit însăși poliția rusească, care nu s'a așteptat de loc ca să cuprindă și persoane sus puse. S'au făcut numeroase arestări printre persoanele, asupra cărora cădea grea bănuială. Aceștia au fost condamnați la moarte; dar' în urmă țarul a schimbat pedeapsa în deportare în Siberia.

În *China* războiul continuă. Mareșalul nemțesc, contele Waldersee 'și-a început activitatea, și zilele trecute a înghințat, fără multă războire, o întreagă provincie chineză. Se pare că lucrurile s'au depărtat mult dela încercarea pentru închiderea păcii, deși China însăși recunoaște gravitatea situației.

Luptele vor decurge mai departe și mult sânge se va vărsa acolo în Răsăritul depărtat. E grea însă de tot situația și pentru puterile străine, cari ar vr'e să desmembreze această mare și veche împărăție a Asiei.

Sfârșitul nimeni încă nu-l poate prevedea. Un lucru însă se poate ști de pe acum, că ciasul destrămării Chinei este apropiat, și dintre puterile străine unele se vor alege cu pierdere, ear' altele cu câștiguri mari. Din acestea însă ușor pot să se nască grave încercături și între puterile mari, și tocmă sfârșitul acestora poate să fie cel mai îngrăjitor.

De războiul *anglo-bur* aproape nu se mai vorbește. La ordinea zilei este călătoria președintelui Krüger în Europa, unde în Oland i-se pregătește o primire pompoasă.

Se crede, că Buri tot au încă destule arme, ca să poată ține pept Englezilor până la sfârșitul anului acestuia.

Din Dietă.

— Ședința dela 10 Octombrie. —

Mercuri, în 10 l. c. n., s'a ținut a doua ședință a Dietei dela redeschiderea ei după vacanță.

După deschiderea ședinței, mai întâiu ministrul-president Széll a prezentat Dietei proiectul despre inarticularea în lege a *căsătoriei moștenitorului de tron Francisc Ferdinand* (despre care vorbim la alt loc), apoi a raportat despre activitatea guvernului în anul trecut și despre relațiunile publice ale țării, ear în fine despre bilanțul socotelilor din anul trecut.

A urmat apoi *exposeul* ministrului de finanțe Lukács László. Mai întâiu a vorbit ministrul despre situația financiară din anul trecut, și apoi despre *budgetul pentru anul viitor (1901)*. În cifre secl acest budget se prezintă astfel:

Față de spesele ordinare de: 970 496 503 cor.
va fi un venit ordinar de: 1.012.770 896 ,
adeacă se arată un prisos de: 42 273 893 cor.
(în administrație ordin.)

Ear în administrație extraordinară față de spesele de: 86 049.914 cor.
va fi un venit extraord. de: 42 811.901 ,
adeacă se arată o lipsă de: 42,238,015 cor.
Administrația ordinară și extraordinară la oaltă:
față de toate spesele de: 1.056 546.417 cor.
va fi un venit de: 1 056 582 297 ,
adeacă ar fi un prisos de: 35 880 cor.
ear acest prisos tocmă cu 111 451 coroane e mai mic decât cel din anul 1900. statorit prin Dietă în sumă de 147 331 coroane.

Metropolitul Mețianu la Gurariului.

Duminea trecută înaltpreasfinția Sa metropolitul Ioan Mețianu a fost primit cu mare pompă în Gurariului, unde se dusesse ca să sfințească noul edificiu al școlii române de acolo.

La intrarea în comună înaltul prelat, însoțit de o numeroasă suită, a fost întâmpinat de un banderiu de vre-o 60—80 călărești sub conducerea învățătorului Arseniu. Vorbirea de bineventare din partea parohiei a rostit-o preotul I. Manta, ear' din partea comunei politice a vorbit notarul Ivan, căror înaltpreasfinția Sa li-a răspuns prin cuvinte alese și bine simțite.

Actul sfințirii școlii, precedat de sfta liturgie servită de înaltpreasfinția Sa cu mare asistență, — a fost demn și înălțător, îndeosebi pentru poporațiunea comună. La finea actului metropolitul a ținut poporulul o predică potrivită, care a încălzit inimile tuturor.

După festivitatea religioasă, a urmat un banchet bogat în sala școlii frumos împodobită, unde toastele s'au început cu al înaltpreasfinției Sale pentru Majestatea Sa.

La plecarea înaltului prelat 'i s'au făcut aceleași manifestații entusiaste, ca și la primire, și cu aceasta ziua festivă a poporului din Gurariu s'a încheiat, spre bucuria și înălțarea lui sufletească.

Bunievații protestează.

Zilele trecute 12 fruntași *Bunievaii*, membri în reprezentanța orașului Szabadka, au înaintat ministrului de culte un memoriu, în care înfierăază nedreptățile și prigonirile și cer cinstirea legii.

Memoriul se provoacă la legea școlară în care despre școalele nemaghiare se zice „De temeiul al instrucției populare servește limba maternă, cu care în legătură este a se învăța limba maghiară”, apoi continuă:

„În țeara aceasta, în acest tateles al legii sunt aranjate școalele. Escapție este în privința aceasta singur orașul Szabadka.

„Numai aici s'a întemplat încălcarea de lege, aproape absurdă, că a fost scoasă cu totul chiar și din școalele populare limba maternă a majorității locuitorilor din oraș; răză și abecedarele bunievate au fost scoase din școalele noastre. Acesta e fapt. des Bunievaii poartă toate sarcinile publice, ca și alți cetățeni ai patriei, ear' greutățile cele mai mari întru susținerea școalelor din Szabadka revin tocmă lor. Dar' durerea, că prigonirea Bunievaiilor și de si ia întindere tot mai mare și se face publică și din partea autorităților statului.

Anul acesta s'a întemplat, că învățătorul-dirigent Ispanovich, lăndu-și de nevastă o fată de Bunievai, tinerii 'și-au jurat credință în biserică, în prezența rudeniilor, în limba bunievată. Ajungând aceasta la cunoștința subinspectorului școlă, Kurucz Gyula, învățătorul-dirigent a fost în dată dat afară din post și înlocuit cu altul.

Eată cum sunt tratați până și cei mai buni prieteni ai Ungurilor: Bunievaii pacnici!

Expulzare.

București. 11 Oct.

Unul din cei mai periculoși membri ai cor'tetului scelerat din Sofia va fi expulzat zilele acestea.

Mincu Mineff — acesta este numele ricolosului revoluționar — este un fost cotenent în armata bulgară, din regimentul 5 de infanterie.

Acest Mineff a luat parte la revoluția din 1887 împreună cu maiorul Usunoff, alcatul Corceff și cu căpitanii Golnacoff și Golabanoff.

Se știe, că maiorul Usunoff, avocatul Corceff și căpitanul Golnacoff, au fost condamnați la moarte, ear Mincu Mineff și căpitan Golabanoff la câte 7 ani închisoare. Aceștia din urmă au reușit să scape spărgând temnița.

Mincu Mineff s'a refugiat, — după ce din închisoare, — în București, unde a put să lucreze vopsitoria, de formă, bine plăteles, căci el 'primia sume de bani de la Sarafoff.

Spioniri din presa maghiară.

„Egyelőrtés” se plânge amar, că Ungurii sunt primejduiți din partea Germanilor, cari caută să-i desnaționalizeze și cum? Prin dopurile dela sticlele de bere cari, lucru grozav! sunt scrise — nempe: Se vede că nu Bánffy singur are tentă de a fi — caraghios! Ci-l apucă și pe Kossuth Francezi.

Ziarul baronului Bánffy nu lipsește a ne furnisa material hazliu, în fiecare zi. Așa și în numărul său din urmă „Magyar Szó” ia câmpul în chipul cum urmează:

„Fiindcă în Vêrșeș sunt prea puțin, Românii își dau toate silințele ca să câștige pe cât de mulți dintre Sêrbi pe scopul romanisării, ca apoi să organizeze comună bisericăscă în Vêrșeș. Ca să poată câștiga pe cât mai mulți dintre Sêrbi și promisi că aceia cari vor trece la el, va-lah! va scapa de contribuția pentru școală care acuma, de când comuna a retras subvenția ce da școalelor populare îngrămădit mult pe Sêrbi. În urma unei astfel de agitații se zice că dintre Sêrbi cântă deși mulți ca să părăsească comuna bisericăscă sêrbă ca „român”. Românii umbli deși să facă biserică pentru care scop, după cum le-a trimis vorbă Popea episcopul de Caransebeș (!) le va da parale „Banca Romană (?)”.

Mat tăiați-o!

Ultime știri.

Londra, 11 Octombrie. După ce Buri aproape pretutindeni s'au lăsat de luptă, generalii Roberts și Buller vor întoarce în *Englîtera* ear comandant peste trupele din *Transvaal* va rămâne Kitchener.

Kapstadt, 11 Octombrie. Președintele olandezi au protestat, cu 23 voturi contra 4, împotriva chipului sêrbesc cum poartă *Englezii* lupta. *Englezii* aprind și jefue adică până și femeile unde nu sunt decât femei și copii.

Bruxella, 11 Oct. Se telegrafează din *China* că împărăteasa ar fi murit.

Chinezii au omorit pe episcopul mongol Harmer și pe patru vicari ai săi.

Trupele engleze și italiene au ocupat eri palatul de vară împărătesc din *Peking* și au gonit acolo pe funcționarii chinezi. Rușii însă i-au readus eară, fără a mai sta de vorbă cu comandantii trupelor europene.

Citirea foilor.

Pentru întărirea neamului și a lui mărire, are dreptate dl I. Russu Șirianu, când ne îndeamnă, ne conjură chiar să ținem foi românești și să îndemnăm și pe alții să aibă dragoste pentru ele.

Sub titlul „Înainte... „Gazeta Săteanului“ din București, în al 15-lea an al activității sale rodnice, face și ea, tot cam astfel, un apel calduros poporului, unde arată cu sinceritate și meritele ce le-a câștigat în timpul ființării sale.

Voesc să arat, și cer cu insistență să flu lăsat liber în manifestarea simțimentelor mele, în chestia meritului ziarului nostru „Tribuna Poporului“ dela ființarea lui în Arad, și până astăzi.

Cu modestia ușor espicabilă, dl Russu Șirianu în prim-articolul său dela 23 Sept. 1900 v., nu scoate în relief unitatea de vederi și progresul moral realizat abi a în patru ani în părțile noastre, ci lasă la aprecierea publicului aceasta, în nădejdea, că fapta bună se laudă dela sine.

Nu voesc să fac elogii nemeritate nimărui, — pentru-că n'am învâțat școala aceasta, ci dau expresie convingerii dobândite prin experiență, că în „Tribuna Poporului“ învățăm a iubi un întreit ideal: pace, lupta limpede în chestii naționale, pe baza firii noastre etnice și ferirea de ipocrisie sau fătărnicie, prin formarea adevăratului caracter moral.

„Gazeta Săteanului“ este în privința aceasta soră dulce cu „Tribuna Poporului“, pentru-că eată cea realizat cea dintâiu și ce, cu ajutorul lui Dumnezeu, tinde a realiza a doua:

„Ea a strâns momentele de glorie ale neamului nostru, ea a cules cu o solavioasă grija figurile marilor noștri patrioți și le-a dat poporului, ca să le

aibă pur rea înaintea ochilor. E un obol și acesta pe altarul educației noastre cetățenești, un altar, care a cam fost lăsat în părăsire și la care e timpul să începem a ne gândi cu toții“.

Unde este un bărbat cu reale și neperitoare merite pentru Români, care să nu fi fost prezentat, în deplină lumină, cu deplină demnitate în „Tribuna Poporului“?

Care-i acel institut, sau acea instituțiune culturală românească serioasă, să nu fi fost arătat poporului ca bun, rodnic și de mare folos pentru toți Români?

Prin urmare, dacă această afirmațiune este întemeiată, asemănarea acestor foi este dreaptă, și lauda ce li-se face e numai o simplă constatare a lucrurilor.

Meritul este dar' faptic, și ori-cine ar sta să-l întunece, nu-și cunoaște datoria de Român, ear' străinii... lor le trebuie mult până să se trezească din toropeala „ideii“...

Să cetim foi, dar' precum biserică ne oprește de-a ceti cărți ereticești, tot asemenea datorii suntem a nu ceti foi eretice, mai ales noi, ceștia dela sate.

N'avem privilegii noi, ca orășenii, de pildă, să luăm lângă o cafea, ziarele de-arindul, și după-ce le-am cetit să ne punem pe discuții politice, literare, economice etc., discuții, din cari să iasă adevărul ca simburile când îl scoți din coajă, ci ne mulțumim, de săracie, c'o foaie; ear' dacă și asta una-i rău, păcat de parale și de timpul pierdut. Și unde mai pui buiguiala și lipsa de orientare, cari te fac să bați câmpii...

Și acum, care-i adevărata fosie, care dacă-i cetită de țeran, nu-l întuneacă?

Aceea, care se conduce, în tot cursul activității sale, de următoarele principii:

„A deștepta în popor conștiința vitalității și menirii lui, a răspândi în generațiile cari se ridică dragostea de

neam, iubirea cea sfântă și înalțătoare, care duce: la fapte mari și la jertfe mari; să-ți faci o preocupare de fiecare moment din luminarea și întărirea neamului tău, din pregătirea lui pentru o viață mai largă, mai activă și mai spornică, — eată idealul frumos pentru un ziar român, eată idealul, la care tinde „Tribuna Poporului“!

Dacă în toate ziarele noastre vom găsi aceste principii, atunci nu vom pute vorbi nici de „foi eretice“, cari să ne ducă la un iad politic, literar, sau economic.

Minte să avem și pace în suflete și atunci vom vedea noi eresurile unde sunt.

Preot Al. Munteanu al lui Vasile.

EXPOZIȚIUNEA

PROIECTELOR MONUMENTULUI
LUI

ION C. BRĂTIANU.

Proiectele sunt în număr de șapte. Eată o scurtă descriere a lor:

Nr. 1. — Grupul superior reprezintă Geniul României arătând lui Ion Brătianu căile Viitorului; grupul de la soclu: Leul păzind Constituția țării, — ear grupurile laterale: Istoria. — Statuele și grupurile vor fi în bronz, ear arhitectura în piatră.

Nr. 2. — Sus, statua lui Ion Brătianu; la soclu: România purtând stindardul Independenței și Personificarea Regatului. — Bronz și piatră.

Nr. 3. — Statua lui Ion Brătianu șezând. Soclul întins în două laturi, reprezintă în relief mișcarea de la 1848 și războiul independenței. În față România arătând viitorul, ear la spate un grup, țara spriginindu-se pe armată și pe tinerețea. — Bronz și piatră.

Nr. 4. — Grupul principal: I. Brătianu intrând sub drapelul României Moldova și Muntenia. La soclu un grup urcând treptele România explică generațiilor tinere rolul lui I. Brătianu în istorie. De jur împrejur patru figuri reprezintă însușirile principale ale lui I. Brătianu: Patriotismul, Înțelepciunea, Curajul, Elocvența. — Statue în bronz, arhitectura în piatră.

Nr. 5. — Sus statua lui I. Brătianu. La soclu: Muntenia și Moldova dându-și mâna pe altarul patriei. — Bronz și piatră.

Nr. 6. — Statua lui I. Brătianu sus, ear la soclu, înconjurat de trepte de jur împrejur, patru figuri reprezentând: Justiția, Agricultură, Istoria și Comerțul. — Statue în bronz, arhitectura în piatră.

Nr. 7. — Statua lui Ion Brătianu ținând stindardul României. La soclu, în față, două Românce reprezentând unirea principatelor; de o parte România subjugată, la ale cărei picioare un leu trage să rupă lanțul, ear de alta Geniul libertății, triumful după războiul independenței; la spate sentinela reprezentată printr'un dorobanț. — Figurile în bronz, pedestalu în granit roșu.

Toate aceste proiecte sunt expuse în salonul cel mare al Clubului național-liberal și pot fi văzute în fiecare zi, de la orele 9—12 dimineața și de la 2—5 după amiază.

Din Bihor.

Sfințirea bisericii din Gepiu.

Comuna Gepiu e o comună curat românească cu două școli: gr. or. și de stat, situată pe un loc foarte frumos, unde țel are domeniul daniel baron Kőrniczvaier. Nainte de asta cu 15—20 ani era o comună bună, dară acuma din cauza cheltuielilor neprecuțate, poporul sărăcește pe zi ce merge.

Acum vre-o 3—4 ani s'a stricat la biserică podul, și escându-se neînțelegeri între preot și popor, nu s'a putut repara biserică, și de atunci numai în școală s'a ținut sf. slujbă la praznice. După-ce harnicul nostru protopop și-a dat toate silințele a aptana neînțelegeri, îndemnând poporul la bună înțelegere și la credința strămoșească, s'a hotărât a repara sf. biserică, și cuvântul trup s'a făcut. Au contribuit la acest lucru Ex. sa baronul Kőrniczvaier cu 200 fl., reposatul Ioan Crățian cu 100 fl., și comuna politică cu arănda unui pământ, așa că pe locuitorii nu s'a însemnat nimic la suma de peste 2000 fl.

Actul sfințirii s'a efectuat Joi în 14 Septembrie, ziua Sf. Cruci cu solemnitatea cuvenită, prin mandatarul episcopesc, Rev.

DOR DE ALTAR.

Un dor venit din altă lume
În suflet, blând, 'mi-s'a oprit;
Urechea mea aude-un nume:
Al lui Christos cel răstignit.

Privesc la ceriu și printre stele
O albă stea, ca de zahar,
Arată drumul vieții mele:
E drumul către sfântu-altar.

Și ceața de pe ochi dispare
Și-o pace dulce simt în piept:
Ah! zi sublimă de nălfare —
Ce mult, — ce dornic te aștept!

Preot Al. Munteanu al lui Vasile.

Mărăcineanul.

„Tot înainte fără teamă
„Stindardul țării mele 'n vânt,
„De-o fi să mor, vi-l dau în seamă.
„Ură copil — suntem la rind,
„Și dacă veți simți că pier,
„Că frica-mi taie firul,
„Copil, să-mi dai un glonț în creier,
„Drept unde m'ă pus popa mirul,
„Ear' de-mi va fi dintre păgân
„Vre-un glonț — merit de soarte,
„Atunci scutiți cu miș de mână
„Stindardul pân' la moarte“.

Mărăcineanu-l pe cetate
Cu steagul țării 'n mână,
Atunci un glonț păgân 'l abate
Și-l culcă 'ntre păgân.

„Tot înainte...“

„...Vi-l dau în seamă.
„...Suntem la rind.

Octombrie 1900.

rim

Poesii populare.

(Din Cuvin.)

Frunză verde de sălcuță,
Nu te supăra mândruță;
Nu te supăra pe mine,
C'am aprins dragostea 'n tine,
Și pe când ardea mai bine,
Am plecat în țeri străine,
Cam așa arde ori-unde,
La cine-odată s'aprinde,
Chiar așa arde și 'n mine
În aceste țeri străine.
Și va arde ne'ncetat
Doi ani ce mai am de stat.
Peste doi ani oi u vin,
Cu tine m'oiu întâlni,
Focu ni l vom potoli,
Dacă 'n țară pace-o fi.
Tu mândruță fi pe pace,
Că ș'acești doi ani vor trece
Ear' la tine m'oiu întoarce
Și eu cunună țoiu face,
Cunună de floricele,
Făcută cu dor și jele

Împletită 'n cătănie,
Să te găsească mândră vie.

Culese de: Teodor Văcariu, june.

Mândră de dragostea noastră
O n'florit doi pomi pe coastă,
Treți feciori s'or lăudat —
Și-s toți trei de-aici din sat, —
C'or tăia pomii din coastă
Ș'or strica dragostea noastră.
Unu-l schiop și unu-l surd,
Celalalt îi prost și lung,
De stricat ei n'au putut,
Că noi ne-am iubit de mult.
Num'o fată blăstămată,
Ce-l de ris la lumea toată,
Ți-o cântat și ți-o mințit,
Până noi ne-am despărțit.

Eu-oiu fi 'mbrăcat cătănește,
Înima mi-se topește,
Și m'ajunge-un dor ș'o jele
După drăguțele mele,
După pomii înfloriți,
După pretini și iubiri.
Când eram la fete drag,
M'a jurat neamtu sub steag,

domn Nicolae Roxin, protopopul tractului asistat de trei preoți.

După citirea evangheliei, dl protopop a ținut o vorbire atât de măduvoasă, încât poporul nu-și aduce aminte să se fi ținut o vorbire așa frumoasă în comuna Gepiu.

După liturgie ne-am intrunit la banchet, unde se înțelegea, n'au lipsit nici vorbirile. Vorbirea întâia a ținut-o protopopul Roxin în sănătatea P. S. Sale Iosif Goldiș; preotul Albu pentru protopop, Blaga pentru parohul lucului, Boițiu pentru oaspeții, învățătorul Costa pentru preoți.

S'au mai ținut vorbiri pentru notarul locului Kövér Dezső, care cu toate că e străin, a părtinit cauza și pentru doctorul Mester Atila, care la masă tot rămânește a vorbit cu oaspeții.

i.e.

D'ale învățătorilor.

Vorbirea de deschidere a d-lui Traian Lința, inv. și președinte al reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului, ținută la Orașuța în 17/30 Sept. a. c.

Onorată adunare generală!

Precând în anul trecut mi-a fost impusă sarcina de a suplini pe morbosul domn președinte, — de astă dată mi-s'a rezervat tristul rol, de a suplini pe decedatul domn președinte al Reuniunii noastre, care după lungi și grele suferințe, la 4/16 Octombrie 1899 s'a mutat la cele eterne.

Cu toți trebuie să deplângem această pierdere simțită.

În fericitul decedat organismul nostru școlar diecesan a pierdut pe cel mai valoros factor al său, rămânând în urma sa o lacună, care nici până în prezente nu s'a putut vindeca.

Învățătorii diecesei au pierdut pe protectorul lor, care — deși la aparință scrupulos și sever — în realitate însă a fost adevărat părinte îngrijitor.

Mai multe corporațiuni au pierdut un membru zelos, și în fine:

Reuniunea noastră a pierdut pe valorosul și iubitul ei președinte. Constatând cu profundă venerațiune acest echou memoriei scumpului decedat. Vă rog, ca și la acest loc, cu toți împreună să dăm expresiune simțimentelor noastre de pietate prin ridicare.

Onorată adunare generală!

Urmând dispozițiunilor §. 17 din statute, am convocat adunarea de față, pentru ca cei concrezuți cu conducerea agendelor

Reuniunii, să ne dăm seama, fatru cât am satisfăcut acestei însărcinări, de o parte, eară de altă parte să dăm nutremânt nou însuflețirii pentru chemarea noastră de învățători, prin experiențele noui, câștigate în intervalul unui nou an de funcțiune.

D-lor Colegi!

Ne aducem aminte cu toții, că fiecare dintre noi, la părăsirea institutului pedagogic — inspirați de îndigitările d-lor profesori, — am dus cu noi un ideal, pentru a cărui realizare am luat angajament în toată tăria sufletului.

Ținărul aspirant la pășirea în funcțiune, plin de însuflețire, cu vigoarea tinereții — asemenea corăbierului îndrăzneț și cutezător, pornește legănându-se pe oceanul nemărginit al iluziunilor sale, fără a se gândi la peripețiile călătorului marinar și la primejdiile mării viforoase.

Căți însă vor fi isbiti a străbate la limanul dorit? Sigur că nu toți.

Unul adevă, nămolindu-se cu corabia în năsipul mării, este împedecat a merge mai departe, altul — în urma suflării unui vânt nepriincios — la mijlocul drumului este silit a-și schimba direcțiunea, — ear o parte a suferit chiar naufragiu în valurile mării.

Însuflețirea dela început degenerază, ba uneori dispare cu totul și aspirantul de odinioară înfăcărat, rămâne cu totul debiluzionat.

Și care de ce această schimbare repentină? Ușor de înțeles: pentru-că realitatea de acum, nici pe departe nu se potrivește cu iluziunile sale de odinioară, fiind că calea ce trebuie să o calce învățătorul este — durere — presărată cu spini.

De câte ori nu face învățătorul la elevii sei trista esperință despre împetrirea inimii omenești.

Silințele sale, de cât ori nu se răsplătesc cu nemulțămire din partea autorităților locale și a părinților.

Nisuește cătră o țintă, curând îl ese invidia în cale, oprindu-l în mersul său înainte.

Ce dejosite trebuie să sufere adeseori dela aceea, cari și-au adunat comori pe pământ!

Ochiul pătrunzător al învățătorului inteligent, de câte ori nu observă, că inteligența și nobleța sufletului celui lipsit este nesuferibilă în ochii avuțului.

Cât de umilitor este pentru învățător, când acesta, condus de rivna cătră chemare, vede purându-i se bețe în roate, de cătră aceea, cari ar dori să întoarcă roata timpului înapoi.

Cât de dureros este pentru învățătorul conștiință, când în loc să i-se remunereze prestațiunile sale, comunele noastre înscenează fel de fel de uneltiri, pentru a-l de-trage și puținul adaus quinquenal, impus chiar de lege.

Nu sunt între învățători și de aceea, cari — fideli convingerii lor — denegând închinarea la idoli, au ajuns a se convinge despre veritatea sentinței: „Unde este adevărul, acolo e Golgota.”

Se mai întemplă în fine în viața învățătorului încă multe astfel de momente, unde trebuie să-și folosească (incordeze) toate puterile, spre a pute rezista acelei apăsări, ce-l trage cătră mormânt.

Și ce îl ridică din toate acestea și îl edifica de nou pe învățător, ca să poată eși luvingător?

Este singură însuflețirea, entuziasmul pentru chemare.

Însuflețirea îl întărește ca să poată suporta cu resignațiune greutățile oficiului său.

Însuflețirea îl stimulează la perfecționare, spre a ține pas cu timpul. Starea în loc însemnează regres și să un uităm, că numai din aceea putem da altora, ce avem noi înșine.

Însuflețirea naște (provoacă) voința, fără de care nici cele mai înalte cunoștințe n'ar folosi nimic învățătorului.

Sunt învățători relativ inteligenți, ale căror prestațiuni în școală nici pe departe nu stau în raport cu cunoștințele lor, pentru-că le lipsește voința.

Aceștia și-au agonisit cunoștințe numai din motive egoistice — și în închipuirea, că dinși sunt predestinați pentru ceva mai înalt, curând întorc școlile spatele.

Nu tot așa face învățătorul însuflețit. Acesta pune în serviciul școlii întreagă inteligența sa, după miza sf. scripturi: Păstorul bun își pune sufletul său pentru oi.

Deci numai învățătorul entuziasmat pentru chemarea sa ocupă cu demnitate locul, unde l'a pus prevedeața, pentru că inteligența nu stă în raport cu cunoștința.

Învățătorul rece, care nu știe, ori nu voințe să se însuflețească pentru chemarea sa, va fi în vecl nemulțămît cu rezultatele și ostenețele sale.

Tot însuflețirea face pe beliduce să 'și uite de moarte.

Însuflețirea pentru fapte bune, îndeamnă a sări în primejdie pentru desproapele.

Însuflețirea a produs capd'operele și faptele cele mari istorice.

În fine însuflețirea a produs și va produce geniul omeneșc.

S'ar pute vorbi oare, ba chiar să între-gi despre creațiunile însuflețirii, dar fiind timpul adunării de azi măsurat, nu vom mărgini simplu la mijloacele, cari sunt capabile a produce și conserva însuflețirea învățătorului. — Voi aminti trei:

a) Lectura cu diligență a opurilor pedagogice și a altor scrieri, ce taje în sfera noastră de activitate. — Nu arare-ori se întemplă, ca citirea unui singur pasaj al unui op să ne înfăcăreze pentru un lucru, dând ansă chiar la schimbarea cu desăvârșire a modului de cugetare de până acum. O natură cu totul flegmatică trebuie să fie aceea, la care descrierea vieții lui Pestalozzi, Dinter, Diesterweg, Lüben, etc. să nu lasă nici un impuls.

b) Comunicarea cu soții de chemare, și

c) Participarea vie la conferențe și adunări.

Eată-ne dară ajunși la însemnătatea adunării de azi. Ea are mențiunea, să deie nutremânt nou focului sacru al entuziasmului pentru chemarea noastră și să ne de-mită însuflețiri și oțelii pentru un nou școlar, în care speranță și așteptare deduc adunarea generală de deschisă.

Comoara de aur.

— Povește igienice și de scăparea vieții, scrisse pe înțelesul și pentru folosul țărânului român. —

De

Iuliu Bugurariu Sălăuțanul.

Motto: Sănătatea pământului un punct este în mână noastră.

(C. și S.)

Corpuri străine în organism.

(Continuare.)

Dacă ne intră în canalul pentru respirație un corp străin, fie acela ce o lă-tindere ori cât de mică — ne poate cauza necaz foarte mare, ba casualmente chiar și moarte neașteptată. Așa e d. e., da-s'a omul înghite pe de o lătuca, adică, când din mâncare — în loc să meargă în țava bucatelor (în esofag) — ne cade ceva în berigată și în canalul resuffării. În acel cas trebuie să examinăm repede fundul cerului gurii. Dacă corpul străin d. e. un os de pește se află încă deasupra înghițitoarei și se poate

Sub steag roșu de mătășă,
Mai mult să nu vin acasă.

Frunzuliță de pe fag,
S'o dus ce-am avut mai drag,
Dar de-o fi vr'un bine 'n țară,
Tu bădiță-ți veni eară;
Dar de-o fi vr'o rēutate,
Să-mi trimeți bădiță carte,
Cărticică 'n cornurele,
Pe de laturî cu mărgele,
S'o citește cu dor și jele.
Frunză verde și una,
Rēu mă doare inima,
Unde vād pe mândra mea
Pe brațele altora;
De-aș vedē-o cu de-al mēu,
Nu mi-ar părē așa rēu,
Dar o vād cu altul strin,
Și mă 'mbēt ca de venin.

Culese de: Nicolae Sērbu, din Cuvia.

(Din Ohaba-Mutnic).

Frunză verde de gorun,
Mândra mea cea de neam bun,
Ești afară până'n drum,
C'aș avē ceva să-ți spun,

Să-ți spun două-trei cuvinte
Din dragostea dinainte.

Mândruța, care iubește,
Ea pe ochi că se cunoaște
Că i-s'ochii tulburați,
De iubire înfocați.

Frunză verde de prin vie,
Hai mândro la cununie,
Până-ți verde frunza 'n vie;
Dacă frunza s'o usca,
Mi ruga și eu n'ou vrea.

Frunză verde busuioc,
Stau în loc și mă socot,
Să merg ori să ne lăsăm, —
Unde să ne cununăm?

Mândro, ce te-ai supērat?
Hai cu mine la Bănat,
Că Bănatu-ți feară bună,
Aflăm popi de ne cunună.
Fost-am fecior nu prea foarte,
D'am iubit fetele toate.
Câte fete am iubit,
Să le string așa face un tērg.
Compuse de Teodor Loția, plugar.

(Din Ohaba mutnic).

La noi fetele-au rēu rost,
Că nu mai țiu nici un post.
De când fete nu postesc,
Și de tinere iubesc,
Chică albă împleteșc;
Nu că-s' bōtrāne de ani,
Da-s' māncate de dușmanî.

Dragostea-ți cu mult nēcaz,
Ca pomii d'ingă pirlaz;
Dragostea-ți cu multă jale,
Ca pomii de lāvgă cale.

De: Const. Balanu.

(Din cercul Murēșului.)

De-aș trāi ca frunza 'n vie,
Nu iau fată cu moșie,
Să 'mi poruncească ea mie,
Ci-oiu ina una sōracă.
Ce 'i-oiu poruncel să facă,
Și să-'mi fie mie dragă.

Mândra mea de astă-vară,
Purta miera pe trei care
Și-ți era gura amară;
Ear' lilița de acu
Nu o vede cu anu,
Gura-ți e ca faguru.

Când eram în vremea mea,
Fete hāde nu-'mi plăcea,
Dar' acum sērac de mine —
Și de hāde-'mi pare bine.

Măi liliță albineață,
Ce te țil așa măreață,
Că și eu ți albineț,
Nu mă țiu așa măreț.

Dare-ar bade D-zeu,
Să rămānă trupul tōu
La mese la fāgādău,
Că-'mi māncasî norocul meu.

Prin școl câte-un picior
Pentr'o inimă cu dor;
Prin grādină câte-o mână,
Pentr'o inimă străină;
Prin livadă câte-odată,
Pentr'o inimă stricată.

vede prin scoaterea limbii și apăsarea pe rădăcina limbii cu coada unei linguri de cațea, atunci fără amănare trebuie să-l înderțăm prințându-l cu degetele sau cu cleștele. Dacă aceea n'a n' fi cu putuță, atunci căutăm a îndepărta corpul străin prin strănutare, tușire sau vomare provocată prin gâdilirea gâtului cu vârful unei pene d. e. de găscă. Dar dacă toate acestea nu ajută, ci se arată semne de înecare, să nu întârziem de a recurge după ajutor medical.

Dacă înecarea e cauzată o bucată de otindere mai mare, n'amețecată și înghițată din nebgare de seamă, dar oprită în țava bucatelor (în esofag), d. e. o pară, să-i dăm pacientului câteva linguri de oieiu sau să provocăm vomarea. La acest rezultat vom ajunge atunci, când corpul străin nu a intrat prea adânc. În caz contrar, trebuie să recurgem îndată la ajutorul medicului.

Muscătura de animale turbate.

Turbarea se poate ivi mai des la câni, calominte însă și la pisici, boi, cai, măgari și porci.)

La oamenii, pe cari i-a mușcat vre-un animal turbat, morbul de regulă stă ascuns 20-40 zile, ba câte-odată și mult mai mult, și numai după aceea izbucnește. Dar să nu așteptăm în nelucrare erumperea morbului, ci îndată ce pe cineva l-a mușcat un animal turbat sau bănuț de turbare, numai decât trebuie să recurgem la medic. În lipsa medicului însă, îndată, fără amănare, trebuie să facem următoarele: Partea mușcată să o lăsam să sângereze și să o spălăm bine cu apă sărată (sălină, murătoare). Dacă mușcătura s'a întâmplat la careva membru, să legăm bine acest membru în partea de din sus a ranei. Dacă n'avem la îndemână ajutorul medical, să nu stăm în compă și să nu nedumerim, ci să ardem rana bărbătește cu un fier fierbinte, ținându-l acolo câteva minute. Dacă însă pentru siguranța ranei (d. e. fiind aproape de ochi) nu putem aplica fier fierbinte, să ardem rana cu chlor de antimoniu, ce se poate găsi în apotecă (farmacie spital.) cu caliu coresiv (muscător), sau cu vitriol verde ce se vinde în prăvăliile de dr. su. (com.). Cu tot prețul trebuie să împiedicăm aceea,

*) Când începe a se arăta turbarea la câne, acela mai întâiu e trist și neliniștit câteva zile; se ascunde, caută locul întunecos, nu latră, urlă neșters și respinge mâncarea, dar cu deosebire totuși în curând părăsește casa stăpânului său, părăsește fără țintă și în umblarea sa se elatină în coace și în colo. Părul i-se aburlește, limba o scoate afară, la gură face spume, coada și-o trage tare plicioare, vrea să muște tot și pe ori și cine, și pe stăpânul său. În fine între cărcel (spasmi) dureroși, pier. (Despre turbare a se vedea mai pe larg la d-l S. Stoica: „Morburile acute pag. 108.

ca balile animalului turbat să treacă în sângele rânitului. Pentru aceea nu trebuie să ne spărim de nimic, ce ar pute împedecca aceasta, pentru-că aici este vorba despre scăparea vieții, ceea ce e cu desăvârșire imposibil, dacă turbarea a erupt deja. În acest caz prevedem moartea torturătoare și sigură și și pe alții îi poate ajunge o astfel de soartă.

Vaccinarea contra turbării.

Pe lângă școala înaltă (universitatea) din Budapesta, orașul cel mai de frunte în Ungaria, s'a înființat un spital provisor pentru vaccinarea contra turbării. Cei mușcați de câni turbați capătă casă și mâncare în cinste (gratis) 14-20 de zile în acest spital, dacă prin certificat dela comună dovedesc că sunt săraci.

Copiii mușcați au să fie trimiși cu un însoțitor, care asemenea va căpăta în spital locuință și mâncare fără plată.

Călătoria pe căile ferate ale statului e tot de cinste, ear pe celelalte căi și pe vapor cu o reducere de 5%.

Muscătura și împunsătura de animale veninoase.

În patria noastră preste tot sunt foarte puține locuri, unde nu se pot afla animale veninoase. Mai virtos în Carpați vine însinte un șerpe veninos numit Vipera, ear în ținutul Mehadiiei așa numita Scorpia, a căror mușcătura și împunsătura pretinde ajutor grabnic.

Dacă pe cineva l-a mușcat vipera, să aplicăm legături aspre din sus de rană, să lăsam rana să sângereze, să o spălăm cu apă sărată (leșie, lapte), în rană însă să turnăm câțiva picuri de amoniac. Procedem înțelepțeste, dacă aplicăm fier fierbinte sau mijloace arzătoare, și chiemăm repede medicul.

La împunsătura de Scorpia e foarte corespunzător a introduce amoniac

Din Banat.

În Comorște la anul sf. bisericii este năsterea Născătorului de Dumnezeu și cu acest prileg s'a sălășit în 9/22 Septembrie a. c. o cruce ridicată de un locutor din Comorște, în fața sf. bisericii ort. rom. Întru eterna memorie a fericitei regine Elisabeta.

Serbarea a decurs astfel: S'a celebrat sf. liturgie împreună cu parastas pentru ertarea păcatelor fericitei împărătese regine Elisabeta, la care au luat parte aproape toți Comorștenii și nenumărați oaspeți.

*) Spitalul este întocmit conform poveștelor date de învățatul medic Pasteur (Pastör).

După terminare, s'a eșt cu sf. litie la acea frumoasă cruce, unde în prezența publicului foarte numeros s'a servit sfințirea ei.

Terminându-se cele rituale, simpatiful și popularul preot Ioachim Dabiel, ținând o vorbire și l, rog — să o publice, căci, după-cum am auzit și dela distinși oaspeți, carl mai bine ca mine l'au putut judeca — toți s'au exprimat, că e o rară vorbire de preot; deci eu nu voesc să o laud, ci sper că publicându-o, vorbirea se va lăuda singură. Vorbirea a tractat despre sfânta cruce în genere și în special despre aceasta, pe lângă aceea, că e ridicată întru mărirea lui Dumnezeu, are destinațiune, a eterniza și memoria jălitel noastre împărătese regine Elisabeta, a fost predată bine și ascultată cu multă atențiune.

Finindu-se acestea, tot acest preot în numele ridicătorilor de cruce, din care face parte, o predă comunei bisericesti.

La sfârșit Prea St. domn Iacob Moliu, notar în pensiune, vorbește în numele ridicătorilor de cruce și predă totodată comunei bisericesti un libel de depunere, cu literile fundamentale, prin care d-sa cu Dimitrie Moldovan și George Bolovegia, au făcut o fundațiune, din ale cărei procente, la cas trebuincios să se facă reparaturi, la acest sf. monument.

Terminându-se toate, am mers eară cu procesiune în biserică, unde s'a făcut otpustul și împărțirea sf. anafore.

La toate cele rituale, răspunsurile le-a executat foarte precis, corul plugarilor din Comorște, sub conducerea neobositului dirigent Bucur Miu.

Laudă bravilor Comorștenii.

Un oaspe.

De la Bistrița.

Petrecerea sodalilor. La 30 Septembrie a. c. s'a ținut concertul împreună cu teatru și joc al meseriașilor români din Bistrița, care, deși a fost primul dat în favorul fondului reuniunii meseriașilor români din loc și deși unii dintre fruntașii inteligenți români n'au participat la dânsul (Foarte rău au făcut! Redacția), totuși atât moralicește, cât și materialmente a succes peste așteptare de bine.

Dintre fruntașii români din Bistrița am văzut la acest concert pe domni: Al. Szilasi, protopop cu doamna; Vasile Ranta, jude reg. cu

doamna; Lazion Pahone, consilier reg. în pensiune; Dr. Al. Popp, medic cu doamna; Dr. T. Pascu, medic cu doamna; Dr. G. Tripon, avocat cu doamna; Dr. Vasile Pahone, avocat cu doamna; Dr. Al. Bogdan, sub-procuror reg. cu doamna; Dr. Victor Onișor, notar la judecătoria cercuală; Dr. Ioan Mălai, candidat de avocat; doamnele văduve: Valeria Man, Raveca Popp și Strimbu cu familiile; Leon Mănușturean, contabil cu familia; Vasile Borda și Teodor Toncean, canceliști regești cu familiile, precum și Teodor Guți și Gregorie Radu cu familiile. Cu regret s'a observat, că până când dirigătorii români de la tribunalul regesc, cartea funduară, judecătoria și procuratura regească au participat în masă și și-au petrecut curat românește, dirigătorii români de la comitat toți au fost absenți de la această frumoasă petrecere, — ear' de la institutul de credit și economii „Bistrițana” și asociațiunea de consum pe acți „Comerciantul” afară de domnul Leon Mănușturean, contabil, nici un dirigător n'a participat la această frumoasă petrecere.

Ei, și dacă domni români din fruntea „Comerciantului” se țin departe și de cele mai românești petreceri și conveniri sociale, apoi nu le fie mirare, că „Comerciantul”, unica negustorie românească în Bistrița, s'a ales cu 11.100 cor. 50 bani deficit în anul acesta.

Tot cu regret s'a observat, că meseriașii români Clement Anisiu, George Mateiu, Ioan Murășan, Ioan Popp, Teodor și Ștefan Todoruți, cari sunt căsătoriți cu muieri străine de neamul nostru și în ale căror familii spre rușinea lor și regretul nostru nici limba română nu se mai vorbește, încă n'au participat la această petrecere. Rușine să le fie!

Un meseriaș român.

Spune-ți mândră maică-ta,
Că atunci te-oi lua,
Când muma-ta-o umăra
Franzele de pe un nuc
Și penele de pe-nn cuc;
Nici atunci nu te-oi lua
Până mă-ta-o-număra
Penele de pe o rață
Și earba de pe lănașe.
Nici atunci și nici atunci,
Pân'o face plopul nuc
Și răchita pere dulce.

Cine strică dragostile,
Mănce-ți grăul pasărilor,
Ședă 'n sânge până 'n brău
Și-l mănce vermi de viu,
Fie-ți grejdul fără boi
Și staulul fără oi.
N'aibă pită albă 'n masă,
Nici bucurie în casă;
N'aibă sare 'n sărăriță
Cât să și sare-o ch săliță.

Străină 's mamă străină
Ca și mierla 'n cea grădină,
Dar' nici mierla nu 'i străină,

Că-ți cu pupăza vecină
Și cucuțul i văr dulce,
Grangurul frate de cruce.

Măr leliță mândruliță,
Haid cu badea pe cea luncă,
Să-ți tai reșchitor și furcă;
Pentru beată de furcuță
Să-mi dai de trei-ori gurită,
Pentru un biet de reșchitor,
Să-mi dai gură de trei-ori.

Culese de:
Stanciu Lazar,
Inv. gr.-or.

POVESTEA Unei Coroane de oțel.

(Restaurarea Domniei românești și războiul nostru pentru neasternare.)

Scrișă anume pentru țărâtime.

De

GEORGE COȘBUC.

Domnitorul.

X.

Ear chemarea Românilor într'ajutor și înfrățirea oștirilor rusești cu ale noastre, s'a întâmplat așa.

Români, cari păziau Dunărea, au dat Rușilor tot felul de ajutor. Băteau cu tunul de peste rlu cetățile pe cari le băteau tot în aceeași vreme Rușii cu pedestreimea, le ajutau să scufunde corăbiile de războiu aflătoare pe Dunăre, și le înlesneau cărările în tot chipul.

Când au ajuns Rușii cu bătaia la Nicopole, cetatea turcească din fața Măgurelelor, au rugat pe Români s'o bată cu tunul. Ai noștri au bătut o și ea a căzut în mâna Rușilor.

Cetatea Nicopolei era sub puterea lui Osman-pașa din Vidin, Osman acela, care a tras mai întâiu cu tunul în Români și care a scos din pământ țăriile Plevnei. Osman auzind că Rușii vin spre Nicopole, a plecat din Vidin cu oștiri s'o apere.

A sosit târziu. În loc să se întoarcă în Vidin, Osman s'a abătut cu oștire la vale și a intrat în Plevna făcându și în grabă redute de pământ și îngropându-se cu oastea prin șanțuri.

Rușii s'au luat după el. Dar le era, că trebuiau să lase o parte din oaste ca basă în Nicopole, și ei de toată n'aveau oștire multă. Ca să poată pleca cu teieiu, au scris pe o bucățică de hârtie o poruncă în limba rusească, către oștirea noastră de la Măgurele să treacă rlu și să păzească pe robii țarei din Nicopole.

Domnitorul nostru s'a supărat. Întâiu nu Rușii aveau să trimeată porunci oștirii românești, apoi nu în limba rusească, pe care noi n'o știm. Oastea românească știe numai românește și n'ascultă decât de porunca Domnului țării.

Li-a răspuns cu binele, zicând: Vă dăm toate ajutoarele ce le cereți, dar numai aici la noi în țară, ca la oaspeți. Peste Dunăre nu trecem, și în țară străină nu dăm ajutor. Dacă vă suntem de folos acolo, în țară străină, Eu însumi voi trece cu toată oștirea, dar nu supus, nu asvirlit încolo și încoace, ci înfrățit cu voi, ca tovarăși la pagubă și la câștig.

Tocmai asta nu o voiau Rușii.

Noi ajutor nu li-am dat de data asta. Au plecat la Plevna, cum au știut, ear Osman li-a risipit oastea și i-a bătut.

Atunci au scris înasuri Domnitorului, rugându-l să le trimeată oștirea românească într'ajutor. Ear Domnitorul chibzând, că Osman poate să fie primejdios, să bată din nou pe Ruși și să-i pună pe fugă și apoi luându-se după ei să intre în țară la noi, văzu că nu e bine să lase pe Ruși în strimtoare.

Și a dat poruncă unei părți din oștire, să treacă Dunărea, să ia în pază Nicopolea și să bată laturile, pentru veghierea locurilor.

PARTEA ECONOMICA

Expoziție de vite în comitatul Sibiului.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” va ține Duminică, la 4 Noembrie n. 1900 în orașelul Mercuria a IX-a expoziție de vite. Din programul ei, publicat de d-nul Dem. Comșa, president și Victor Tordășianu, secretar, extragem următoarele:

În scopul de a înainta economia de vite, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” va aranja la 4 Noembrie n. 1900 în orașelul Mercuria o expoziție de vite, având a se împărți de astă-dată premiul în suma de 200 coroane. Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor, și se va ține în ziua amintită, începând dela 10 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

La această expoziție se primesc vitele locuitorilor din comunela Mercuria, Poiana Rod, Dobârca, Apoldul-de sus, Apoldul-de jos, Ludoș, Gârbova, Răciu și Cărpeneș, dar pentru vitele aduse din afară de Mercuria se cer pașapoarte în regulă. Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească, că au ținut înșel vitele în timp de 1/4 de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate. Vite jugănite și peste tot vite, cari nu pot servi la prăsierea mai departe, nu se primesc în expoziție, respective se premiază. La fiecare vită, respective grupă de oi, comitetul aranjator alătură o tablă sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului. Vitele se așează în grupele, la cari aparțin.

Despre vitele primite, comitetul aranjator alcătuiește o listă generală, în care se petrec datele amintite mai sus. Expozanții sunt îndatorați a purta înșel grăje de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă. Se vor distribui treizeci și șase premii în suma totală de 200 coroane și anumit:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină): a) tauri de 2 1/2—4 ani: 2 premii de câte 10 cor., 2 premii de câte 6 cor., 2 premii de câte 5 cor.; b) vaci de 2 1/2—8 ani: 2 premii de câte 10 cor., 2 premii de câte 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 2 premii de câte 3 cor.; c) taurici și

junince de 1—2 1/2 ani: 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 2 premii de câte 2 cor.; d) viței și vițele de 1/4—1 an: 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 5 cor., 4 premii de câte 3 cor.

Grupa II. Oi de prăsilă: a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 5 cor.; b) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 3 cor.; c) noatini și noatine din 1900: 1 premiu de 8 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 3 cor.

În scopul premiării, comitetul central al Reuniunii agricole a numit un juriu constând din mai mulți domni în frunte cu Demetriu Comșa prof. seminarial, ca președinte al juriului; Pantaleon Lucaș, căp. c. și r. în pens.; Dr. D. P. Barcianu, prof. sem.; Dr. P. Șpan, prof. sem.; Petru Cioba, oficial cons.; Emil Verzarriu, funcționar de bancă din Sibiu, și mulți înși din afară de Sibiu.

Exposanții de premiat se petrec în o listă separată, care odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului; ear împărțirea premiilor urmează a se face în mod sârbătoresc, ținându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului, comitetului aranjator, a exposanților și a publicului întrunit.

Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor și raportul scris de președintele și secretarul juriului, se păstrează în arhiva Reuniunii.

Scopul expoziției este mai ales a urzi și încuraja adevărata propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vădită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit; prin urmare vitele, altcum defectuoase în câva, se pot premia în rind cu vitele oare-cum desăvârșite. Intervenind împrejurările de mai sus, chiar și întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dar nici măcar în totală lipsă de altele mai bune, nu este ertat a premia vite hotărât rele sau având scăderi însemnate.

Accea, cari au prăsit înșel vitele, vor avé întâietate față de aceia, cari au expus vite prăsite de altcineva. Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie 1/4 an cel puțin. Același exposant nu poate dobândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate presupunând, că vitele lor sunt deopotrivă.

Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, cari întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor de rasă curată.

Între scăderile, cari nu îngăduie premiarea, se numără: trup bolnavicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.)

Ca semne de lapte mult se consideră trup prolongit, piept larg și foale șerpuit de vine groase etc.; ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, lungi, spătoase cu capul mic, oase subțiri piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătareată, piele mișcăcioasă, păr moale; ear ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase cu picioare cam lungi, piept lung și rotunzit, șolduri puternice, copite sănătoase, mers vioiu și regulat.

Întâietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnoase, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă; deosemena se cuvine întâietate oilor de soiu vestit și înșite de miel cu blană alasă. Rassa țigăie și stogose se preferă rassel bărsane („urcane”).

Din public*).

Proa cinstitul domn I. Buștea — la conferința învățătorilor din raionul Chișineului ținută în Sinteș (cott. Arad) primăvara trecută, văzându-se împedecat în realizarea sigurelor (!?) și sublimelor sale planuri și ce e mai trist experimentând că „meritele (!) D-sale dăscăliști” nu le ia nime nici într-o seamă și în fine aiurând, că ar avé de împărțit cu subscrișul nu știu ce, s'a gândit una și bună — cum numai D-sa știe — că adevărat cu cu privilegiul amintitei conferințe „mi-am bătut joc de domni preoți români și de dl. oțar comunal din Socodor”.

Se înțelege de sine, eu îndată ce auzisem, m'am interesat cu tot din adinsul, deoarece ce m'am simțit nevinovat. Și har Domnului! Acum am la mână toate documentele necesare și cari frâng cu desăvârșire calomniile insinuate — din partea aceluia domn — contra mea.

* Pentru cele publicate în acest articol redacția nu ia nici o răspundere.

Rușii au încercat acum să se bată a doua oră cu Osman și au cerut de la Domnitorul nostru să lase oștirea trecută peste Dunăre, să se bată alături cu ei la Plevna.

Domnitorul din nou li-a nesocotit cererea și n'a voit să trimeată oștirea la Plevna. Li-a răspuns: Oștirea Mea câtă a trecut dincolo de Dunăre are să ție pază cetăților, să vă ispătească marginile pe unde și cum stau Turcii, să vă facă toate câte vă sunt de trebuință, dar în foc nu o las să intre. Oștirea română trebuie să știe pentru ce moare; și când va muri în luptă, are să moară pentru lauda neamului românesc și pentru binele Țării-Românești. La Plevna, ea ar muri pentru foloasele Rușilor și pentru lauda neamului ruseesc. Ea nu va intra în foc alături cu Rușii, decât ca oaste înfrățită, sub porunca Mea de adreptul.

Dar tocmai asta n'o voiau Rușii. Și s'au dus earși singuri la Plevna, și Osman i-a bătut din nou cu atâta cumplire, că Rușii se uitau spre Dunăre, ca să vadă pe unde e drumul mai scurt.

Atunci însuși marele Duce, căpetenia tuturor oștirilor rusești din răboiu, scrise Domnitorului Carol, rugându-l scurt: Trece Dunărea cât de curând după toate vrerile Tale.

Domnitorul era la satul Poiana, în tabără. El a cunoscut îndată, că Rușii sunt răsbiiți de nevoie și că acum îl cheamă ca tovarăș de luptă.

Era mare cinste pentru El și pentru oștirea Sa, că-l roagă Rușii să-i scape din încercătură. El avea acum să alerge la Plevna în capul oștirilor sale, și s'arate lumii, ce oaste și-a făcut și cât de vrednic în lupte e neamul, care îl alisese Domn.

Chiar în ziua aceea El a trecut Dunărea, cu puțini generali, și s'a dus în tabăra Rușilor.

Trebuia să hotărăscă felul în care se vor întovărăși oștirile Sale cu ale Rușilor, unde să se bată și cum, și cine să le fie Căpetenia tuturor, și altele multe, câte trebuiesc statornicite la o tovărășie.

Acolo, în cortul împăratului, în sfat de generali au început să se înțeleagă asupra înfrățirii oștirilor.

Pe atunci oștirile rusești de la Plevna erau sub porunca unui general bătrân. Lucru de înțeles, că Rușii aveau să rămăie tot sub generalul lor, ear Românii sub un general român. Dar doi generali, adevărat doi comandanți nu se poate. Capul numai unul este. Rușii ar fi voit, ca generalul român, cu oastea noastră întregă, să stea sub generalul rus.

Când a venit vorba și despre asta, Marele Duce a întregat pe Domnitorul nostru, sub care general român își va lăsa oastea dela Plevna? Domnitorul răspunde, că oastea Lui are să stea de-adreptul sub porunca Sa, nu sub a unui general.

Atunci se încercă lucrurile, zise Marele Duce. Dacă vrei însuși Tu — își ziceau tu, că erau prieteni buni — dacă Tu vrei să comanzi singur oastea Ta, cum să facem cu comanda? O să fie greu să ascuți de porunca unui general rus.

Fără îndoială, răspunde Domnul Carol, Eu oastea Mea n'o las din mână. Și dacă eu nu pot asculta de porunca unui general rus, zece generali ruși pot s'asculte foarte bine de porunca Mea.

Frumoase și îndrăznețe vorbe! Dar știa de ce le spune.

Tovărășia s'a făcut. Domnul nostru a fost rugat de împăratul să primească la Plevna comanda peste toate oștirile rusești.

Cu timpul Rușii au adunat la Plevna oști peste oști, căci Osman s'a ținut cinci luni în redutele sale și așa cu timpul Domnul Carol avea sub comanda Sa peste 120.000 de luptători. Românii erau a patra parte.

Oștirile înfrățite se numiau „tabăra Plevnei”, căci mai erau și alte oștiri rusești, cari se băteau într'altă parte cu Turcii, dar fără multă isbândă, căci Osman încercase întreg răboiul și în jurul lui erau îngotite oștirile cele mai multe și mai alese ale Rușilor.

(Va urma.)

Și apoi auzi lumea! Un așa un, o astfel de meserie a mai avut și de preside al reuniunii.

În adevăr „nu este nime — „vast” în nimic ca dl. Buștea — frumuleț diletă a D-sale!

Totuși rău și au priceput și colegii, că nu l'au ales de „președinte”.

Ca de încheiere însă una l'au ales: Buștea:

Până când D-ta nu-ți vei argui aserțiunile perverse de mai sus — consider și totodată te declar de un purdutor al minciunii, drept-aceea de cător ordinar și în consecință de lipsit și de cele mai elementare personale.

Socodor, la 19 Aug. v. 1900.

Ioan Cioba

Declarațiuni*)

Subscrișii credincioși gr.-cat. din rochia Cetea, declarăm că preotul dl. Petru Raica nici odată nu ne-a pomă școala de stat, ei din contră, ne-a îndusă ajutama școala română contribuind și la edificarea școlii celei noue gr.-or. preotul gr.-or. cu ai sei n'au voit să primească. Declaram și aceea, că nu am arștat pe preotul nostru cu nimica Censistorul din Blaj, căci noi nu nimica a ne plânge contra Domniei având preotul nostru o purtare bună. Mai departe declarăm și aceea, cele patru puncte cu cari zice preotul or. Ioan Frâncu că a fost acuzat pe nostru de cătră credincioșii sei Censistorul din Blaj, nu sunt adevărate, ci niște minciuni, scornituri răutățoase.

Cetea, în 20 Septembrie 1900.

Ioan Daisa, Ioan Raica, Ioan Dan Dumitru Hășău, Nicolae Han Gheorghe, Simion Oltean, Ioan Nicolaș, Simion Truța, Vasile Raica, Vasile Oțac, Hășegiu, Dumitru Chidan, Pătru George Hășegiu, Ioan Truța, Alexandru Dărămuș, Michil Raica, Gavril Vasile Chisoc, Teodor Daisa, Ioan Daisa, Nicolae Truța, Cuzim Dărămuș, Simion Chisoc, George Hășău, George Barb, Nicolae Chisoc, Nicolae Nicoe, Gavril Nicoe, Raica, Simion Dărămuș, Teofil Daisa, Oțoiu, Michil Nicoe, Vasile Rad, Bota, Ioan Sociu, Amos Raica, Ioan al lui Georg, Ignat Raica, Alexandru Raica, Ioan Nicoe, prin Simion Truța.

Declarațiune. Subscrișii poporului gr.-cat. foști poporului ai părintelui gr. Ioan Frâncu, declarăm că nu suntem sârgeni cu preotul nostru gr.-cat. Petru Raica și că trecerea la relig. gr. împreună cu familiile noastre am făcut-o din cauza preotului gr.-or. Ioan Frâncu. Căci ne mai omoară cu predicarea morală.

Cetea, în 20 Septembrie 1900.

Vasile Oțaciu, Simion Truța, Nicolae Ghigor László, Vasile Raica, Onisim Dărămuș, Simion Raica, Petru Dărămuș, Simion Bota, Nicola Chitulea, prin Simion Truța.

Ni s'a mai trimis și am fost rugați cu insistență să publicăm și a treia declarație, nespuse de gr. pentru părintele Frâncu. Nici că în partea taxabilă nu o putem pune din cauză că se spun în ea lucruri așa grozave, încât — deși subscrișii cu martori — refuzăm a crede un preot să îndemne la așa ceva credincioșii sei. Dl. Frâncu trebuie să ceară însă anchetă, căci de lucruri grave este învinuit.

Redacția

*) Chiar și în partea pentru care redacția nu primește nici o răspundere, ci toate neapărate pe socoteala părintelui P. Raica din partea celor ce subscriu, publicăm cu convenia remisi aceste declarațiuni.

Calendar pe anul 1901

sa pus sub tipar și va apăre curând în Tipografia Diecesană, Arad.

Calendarul acesta, întocmit de mai mulți bărbați fruntași ai bisericii și școlii române, va fi cel mai mare și mai bun calendar ce a apărut vreodată la noi, Românii din statul ungar. Va avea numeroase chipuri, trase pe hârtie fină. Între altele vor fi și mai multe tablouri, care înfățișează scene dela instalarea P. S. Sale Episcopului Goldiș, de pilda cântărit (banderiu), sosirea în oraș a episcopului și alte multe.

Prețul calendarului va fi de tot moderat, ca fiecare Român să și-l poată procura.

Noutăți

Arad, 12 Octombrie n. 1900.

La congres. P. S. Sa Episcopul Goldiș a plecat ieri la Sibiu pentru a participa la sesiunile consistorului metropolitan ce se vor ține astăzi și mâine, ear poimâne să fie de față la deschiderea congresului.

Mâine vor pleca din Arad deputații congresuali.

Aiarările lui Jeszenszky, scrise în „M. Szó” despre o pretinsă revoluție între Români, își face drum în mai toate fițiurile patriotice. Astfel și „Arad és Vidéke” reproduce acele închipiri, viend să i speție pe Unguri, că eată, între munții Benațului Românii erau cât p'aci să se rescoale și să omoare pe toți domni de Unguri... Pe când adevărat este, că geandarmii maghiari au vârsat la Corniareva sânge românesc!

În amintirea lui Alexandri. Duminecă s'a făcut deschiderea stagiunii la „Teatrul Național” din București. Cum în vara aceasta s'au împlinit zece ani dela moartea bardului național Vasilie Alexandri, care atâtea merite are pentru teatrul român, deschiderea stagiunii s'a făcut cu tragedia „Ovidiu” a lui Alexandri.

Pentru întărirea simțului religios Cu 1 Octombrie st. v., va începe să apară la București un nou ziar menit să lupte pentru întărirea simțului religios în popor. Noul ziar se va chema „Apostolul” și va fi redactat de un comitet de redacție compus din clerici și mireni cu dor de înaintarea neamului și bisericii române. Cum vom ține „Apărarea Națională”, acest comitet își va îndrepta atențiunea în primul rând asupra educațiunii tineretului și va lucra pentru înființarea unor așezăminte de educațiune puse sub supraveghierea clerului.

Dorim din inimă „Apostolului” să fie adevărat apostol al nobililor scopuri pentru cari se înființează.

Creștin bun. Ni-se scriu următoarele: Economul Trifu Lupșa din Cuied (com. Arad) din adevărată iubire cără Dumnezeu a dăruit pentru sfta biserică din loc un p'candru în preț de 90 coroane. Primească numitul bun creștin și pe această cale mulțumita noastră, pentru bunătatea inimii lui, ear bunul Dumnezeu să și reverse binecuvântarea asupra casei lui.

Comitetul parochial.

Un inspector școlar — cavalier. E vorba de inspectorul Kubinyi Mihály din comitatul Csanadului, unde avem și noi Români școli multe și bune. De mult încă i-s'au adus învinuirii grele: prea umblă mult să viziteze nu atât școlile, cât să facă învătătoarelor curte.

A tot scăpat însă de pedeapsă, că era doar domn destul de mare. Acum i-s'a înfundat însă. Învinuirile se tot sporiau adevă și cel dela comitat au trebuit să pornească cercetare.

Mercuri cercetarea s'a și sfârșit și dr. Nagy, protonotarul comitatului, a trebuit să ceară suspendarea inspectorului școlar, deoarece ce s'a dovedit, că Maria Sa dl inspector săvârșea lucruri urte când mergea pe aste ori chema la dnasul învătătoarele ori pe neavetele învătătoarelor.

Lucrurile nu se vor poté opri însă cu atât, ci p'cătosul va trebui dat în judecată, drept pilda pentru ații, cari ar fi ispitii să i calce pe urme.

Un protopop ambițios. Din Timișoara ni-se scrie: „Încă înainte de adunarea generală de consulițiune în reuniune a învătătoarelor din protopopatele Lipova, Timișoara, Belineț și B. Comieș auzisem, că protopopul Putici lucrează, prin oamenii săi, să se aleagă președinte al reuniunii. Cel peste 90 învătătoari, cari sub presidenția d lui E. Ungureanu au participat la adunarea de Duminecă, pot mărturisi, că într'adevăr, oamenii d lui prota d'odată cu capul n'au vrut să se lase, să fie una cu ceilalți, ci până în capăt au luptat ca președinte să aleagă pe pașa Putici. Au pățit o însă, căci protopopul Timișoarei a avut voturi chiar mai puține decât învătătoarul Vaia. Așa că i-s'a dat o lecție, ear noi, învătătoarimea, suntem veseli că putem ave în fruntea noastră un bărbat ca dl Ungureanu”.

Himen. Dl Ioan Iager, comerciant în Chiseteu, s'a căsătorit cu d'șoara Victoria Cloambeș, fiica dlui preot Iosif Cloambeș, preot în Șușanoveț. Multe felicitări.

Ore de pian se angajează să dea, pe lângă condiții favorabile, o damă română din loc. — A se adresa la administrația foil noastre.

Concert și teatru în Sibiu. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, invită la Concertul împreună cu teatru și joc, ce se va aranja Duminecă, în 14 Octombrie n. 1900 în sala cea mare de la „Gesellschaftshaus”. Corurile se dirigează de dl Candid Popa, învătător la școala de aplicațiune de pe lângă semin. „Andreian”. Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 4 Octombrie n. 1900. Victor Tordășianu, președinte; Ioan Apolzan, notar; Început la 7^{1/2} oare seara. Programul concertului e bine ales și variat, ear ca teatru se va reprezenta piesa „Rusalile”, vodevil într'un act de V. Alexandri.

Rugare. Comitetul parochial și toți parochienii mei știu, că eu cu scrierea lor am susținut o umilită rugare la toate institutiile noastre de credit și economii, ca să concurgă cu un marimimos ajutoriu la renoarea bisericii noastre gr. or. rom. din Temeș S cas; ca se scap de sub presunerea și suspiciunea parochienilor mei, că eu aș fi căpăt ceva dela aceste institute, dar nu l'am răstat, ci l'am folosit pe seama mea; — rog pe onoratele institute a mă svisa prin o corespondență — precum au făcut vre-o două institute — că din una sau alta cauza, n'au putut concurge sau contribui la revocarea bisericii noastre cu marimimosul ajutor; ca cu aceasta să încredințez atât comitetul parochial, cât și pe parochienii mei descurturul adevăr. Secas, la 16 Septembrie 1900 Demetriu Morariu, preot.

Omor. Ni-se scrie din Calea-mare: În comuna Decașești (comitatul Bihor) în 3 Octombrie n s'a întâmplat o faptă foarte dureroasă. Teranul Toma Lunčan de acolo a mers la holda sa, ca să și care fânul acasă; avându și parte la fânul, acesta, și Mihaiu Sălăgian, care din întâmplare chiar în timpul acesta a venit acolo la susnumitul, au început a se certa împreună, ear din ceartă au ajuns la bătaie. Nepotul lui Mihaiu Sălăgian, Fiore Sălăgian al Ieni, fiind în apropiere, a sărit într'ajutor unchiului său și a străpuns de moarte cu cuțitul pe Tomă Lunčan, Acum în urma faptului de osândit și unchiul și nepotul sunt încheși până va decurge pertractarea. — Români, nu vă pătați numele cu ast-fel de fapte josnice și demne de osândit!

Așezarea evreilor în Palestina. Din Londra vina știrea că treizeci de deputați dintre noii aleși au hotărât să ceară Camerei, ca guvernul englez să intervie către Turcia ca să acordeze Palestina evreilor.

Dl Dr. G. Vuia, reintors dela Băile-Herculane, și-a reînceput practica medicală în Arad, strada Sina.

Osândiți la moarte. Tribunalul militar din Varșovia a osândit la moarte pe cei 7 socialiști, cari au omorât pe mașinistul Mazur, spionul guvernului rusesc, care, dacă nu descoperea complotul urzit de Poloni, părăchea imperială rusească era să

fi aruncată în aer. Jefioresky, unul din socialiști, a luat asupra și că el a săvârșit singur omorul, dar tribunalul a osândit pe toți la moarte prin ștreang.

A apărut: Monografia comunei Cereteș și istoria bisericii greco-orientale ortodoxe române din această comană de Constantin Cothișel, preot greco-oriental român.

Naționalitatea lui Lucchei. Ziarul italian „Messaggero” scrie cu privire la originea ucigașului Luccheni următoarele: După omorirea împărătesei-regine Elisabeta s'au făcut cercetări asupra originii lui Luccheni. Prin mijlocirea ambasadei italiene din Paris s'a ajuns în posesiunea atestatului de botez al lui Luccheni, din care se constată, că mamă-sa era o spălătoreasă parisană de origine italiană, care la oficiul matricular fără nici un act sau martor a mărturisit, că a născut un băiat. Fiind că acesta atât după legile franceze, cât și după cele italiene este ilegitim, Luccheni este a se considera ca de origine necunoscută. Deoarece ce însă după legile ambelor state asifet de indivizi sunt a se considera ca originari din acel stat, unde s'au născut, ministerul de războiu a statorit, că Luccheni este de origine francez și el din greșeală a ajuns în lista Italianilor obligați la miliție, din care cauză a și fost șters din lista militară italiană. Această dispozițiune a ministrului de războiu a fost aprobată și de ministrul de interne și de cel de justiție.

Bibliografie. A apărut „Manual de agricultură rațională” volumul IV. din „Economia Rurală sau organizațiunea și administrarea moșiiilor mari și mici. Pentru usul școalelor secundare și superioare de agdicultură, învătământul particular și de consultat pentru agricultorii practici, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala centrală de la Ferestrău și la seminarul Nifon metropolitan. Cu 35 figuri intercalate în text. Editura proprie a autorului. Prețul 10 lei sau 8 coroane.

Dura de seamă și multămită publică. Comitetul, care a aranjat festivitățile ce ocaziunea s'au arel generale a „Societății pentru creșterea unui fond de teatru român” ce și s'au ținut ședințele în 22 și 23 Iulie a. c. la Abrud, și ține de datorită a prezenta unor public următoare raționalic: 1. Venitul concertului dat la 23 Iulie face... 895 cor. 20 fl.; 2. Dela reprezentațiunea teatrală ținută la 23 Iulie face 325 cor.; 3. Contribuiri dela diferite corporațiuni în scopul aranjării festivităților, 360 cor.; 4. Contribuiri dela diferite persoane din Abrud tot spre acest scop, 307 cor. 90 fl.; Suma totală a veniturilor 1888 cor. 10 fl. Cheltuielile avute reprezintă tot această sumă. În fine comitetul și exprimă și pe calea aceasta mulțumirile sale măestrului de musică domnului profesor George Dima și diletanților cari s'au produs la concertul din 22 Iulie, precum și domnișoarelor Virginia Gall, Valeria Pop și Adelina Piso, apoi d-lui Vasilie Popoviciu și tuturor doamnelor, domnișoarelor și domnilor, cari prin participarea activă la concert și la reprezentațiunea teatrală din 23 Iulie, au contribuit în mod însemnat la reușita splendidă a acelor festivități.

Din ședința comitetului ținută la 1 Septembrie 1900.

Petru Popovici,
președinte.

Iosif Gombos,
secretar.

De vânzare. O casă de tot nouă, care constă din 4 locuințe împreună cu cele aparținătoare și cu grădina, se vinde din mână liberă. Amănunte se pot afla la proprietarul casei în Arad, strada Florian Nr. 6-a.

Tot acolo se pot căpăta și buți (vase de vin) vechi în mărime de 15—250 litre.

În cantor calificat dorește a ocupa imediat un post de cantor în vre-o comună românească. Unde ar fi lipsă de un cantor la biserică, să se adreseze la Administrația „Trib. Poporului”.

Poșta Redacției.

Micălaca. Dacă s'a făcut arătare la consistor, a unei nu mai e trebuință să scriem și în foaie. Își va lua pedeapsa dela consistor.

V. Strauț, Oșand. Afacerea este atât de veche, încât e greu să revenim asupra-i. Și apoi te poți mulțumi dacă s'a publicat o rectificare. Să mai publicăm și o conferență întreagă, numai pentru că s'au făcut câte-va observațiuni, este să facem cu sila cauză celebră dintr'un lucrul, căru nu i-se poate da atâtea însemnătate.

Talpoș. Ce ne scrii despre „birău”, nu se poate pune la foaie. Dacă fibrul a făcut nedreptate și birăul nu se poartă bine, faceți arătare la vicispian.

Bobda. Dacă așa s'a făcut cu dărea în în întreprindere a tîrgului din Domașnia și dl Curescu a uneltit ca să se dea vîrului său, ear nu celui care a oferit mai mult, faceți arătare forurilor competente și despre rezultat ne scrieți. Dacă nu se va face dreptate, apoi vom scrie în foaie.

N. Sêrb, Moroda. Poesia e bine scrisă, dar noi publicăm numai de cele populare.

Din Tornea. Ne înd poporală, nu se poate publica. Trimite-ne populare, ca și în trecut, și cu plăcere îți dăm loc.

N. Adămiția și Chentu Petcu, Rudaria. S'a primit. Ca să putem însă publica, trimiteți scris numai pe o pagină și cu litere mai mari, ca să poată citi culegătorul. Multă sănătate.

Achim Terziu, Ramna (C. Severin). Mulțumim pentru cele trimise. Am scris însă de atâtea ori că publicăm numai poesii culese din popor. Cât despre osândă ce o aduceți Românilui, care și lapadă portul, ai dreptate. Vorba e că afaceri de acestea se scriu în articol, nu în poesii, că cel p'cătos nu s'vrednic să i cânte cineva în poesie. Întimplări ce ne vei trimite, vom publica cu drag. Despre petrecerea teatrală nu știm să fi primit ceva. Pentru toate ostenețile ce le faci în interesul foil, primește o stringere de mână frățască.

Noroc și bucurie!

G. Ac. Tauț, este proprietar și contabil. — Cât despre afacerea dela Timișoara, ar fi trebuit să te adresezi direct cui va, căci așa în public n'are înțeles.

George Nelega, în Hondol: Cartea, de care întreb, nu se afla în românește; ear noi n'o putem tipări fiindcă n'am face numai cheltuieli zadarnice.

Poșta administrației.

Dlul I. Vel. Reșița. Nefind „Geografia Medrea” proprietatea noastră, numai pe bani gata o putem da.

Dlul I. O. în C. „Geografia Medrea” e aprobată de consistor și e practică pentru elevi de clasa III. poporală, îndată ce primim banii Vê trimitem 50 ex. Vê rog nu vâ uitati de porto postal.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotesc în coroane și după 50 chilograme, ear nu ca și până acum, după maza metrică (100 chilograme).

Prețurile dela 8 Octombrie

din Budapesta

Grâu în Octombrie	cor. 7.67—7.68
Secară	6.17—6.19
Ovês	5.35—5.37
Cucuruz pe August	6.17—6.19

Prețurile dela 8 Octombrie

din Arad:

Grâul cel mai bun	cor. 7.14—7.40.
Cucuruz	5.25—5.50.
Săcară	5.10—5.15.
Orz	5.50—5.60.
Ovês	4.70—4.90.

Prețul porcilor.

Conform buletinelor din B.-Pesta Kôbánya (Steinbruck).

Porci: tineri, grei îngrășați de peste 320 kilogr. perechia: bani 98—99.

Tineri mijlocii în greutate de 251—320 Chilog. perechia bani 97—98.

Tineri ușori în greutate de 250 Chilog perechia: bani 98—99.

Porci de Sêrbia grei de peste 260 Chilg. perechia: bani 96—97 și ușori de peste 210 Chilg. perechia: bani 94—95.

Editor: Aurel Popovici Barciuanu.
Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

Băile dr. P. Opre (foste „Katalin“.)

Pięta Tököly, colț cu strada Lazar Vilmos.

Pentru domni și dame.

Modern aranjate: băi de aburi, basinuri mari cu apă caldă și rece, — băi de vană. Dușuri exelente.

Pentru bolnavi îngrijire și tratament nou, după cele mai noi cuceriri ale științei.

Prețuri moderate.

508 1—

Deposit de giuvaeruri, ciasornice și arginterii.

Bogat asortiment de ciasornice cu pendulă, de perete și deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL
ciasornicar și giuvaerger
Arad, piata Andrassy Nr. 24.

Fondat 1867

Fondat 1867

479 — 8

Reparațiuni de tot felul

de ciasornice și giuvaere

să execută cu toată promptitudinea.

Cu prețurile cele mai moderate.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 21—59

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminări fixate, de zestre și de rentă.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Crișnad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etegiul II) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile **imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.**

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi de asemenea la dorință anticipiez de la mine cheltuelile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși îmi i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4¹/₂ și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 453 21—20

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marcă poștală

Cel mai bun croiu!

Insoțirea

CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericei, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băleți și fete, apoi ghetă comode și alte soiuri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcăie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lăkk-uri în diferite colori.

484 15—

Prețuri ieftine de neerezut!

Numai articli de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara (abstrăgând orele dela 9—11 in. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloce de leuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprinderi de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburii de sângeră (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), îngrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boală de zachăr (diabet).

3. Anemia, nevrasenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburii de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de leuirea cu apă rece, de masagiu sau împachetare. — Întrebuințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camee pentru inhalație, după metoda dela G1 eichenberg Ems, pentru aprinderi acute și învechite de gâtleej, de plumăni, cum și pentru dilatare de plumăni și astma. — Întrebuințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Întrebuințarea odată: 60 c.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașenților cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oame-nilor desvoltați, cari sufer de morburii de inimă și de strim-tarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după-cum e felul casului de boală.

Fie care bolnav se bucură de căutarea ce i-o prescrie medicul său propriu, sau după sfatul ce însumi i-l dau. Ori-ce îndeplinire a curei se întimplă sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT,

450 33—33

Arad, strada Templom, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 270.